

Maatregelen bij heropening voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs

Onderdeel van Servicedocument funderend onderwijs coronavirus covid-19

VERSIE 23 februari 2021

Het voortgezet onderwijs (vo) en voortgezet speciaal onderwijs (vso) gaan weer open voor alle leerlingen vanaf maandag 1 maart. Voor vso en praktijkonderwijs (pro) was fysiek onderwijs in de praktijk al de norm. Deze heropening per 1 maart gaat vergezeld van aanvullende maatregelen. De afstandsmaatregel tussen leerlingen zal ertoe leiden dat op de meeste scholen niet alle leerlingen tegelijk aanwezig kunnen zijn en er in de praktijk sprake is van een gedeeltelijke heropening. In dit document is een uitwerking van de aanvullende maatregelen opgenomen voor de genoemde sectoren; deze uitwerking geldt in aanvulling op de tekst van het servicedocument funderend onderwijs d.d. 23 januari 2021. Bij eventuele tegenstrijdigheden tussen deze aanvulling en het oorspronkelijke servicedocument van 23 januari 2021, geldt wat in dit aanvullende servicedocument staat.

In dit aanvullend servicedocument wordt toegelicht wat de achtergrond is van de heropening. Daarnaast wordt ingegaan op de aanvullende maatregelen en adviezen die in het generiek kader van het RIVM staan over het verantwoord openen van het voortgezet en voortgezet speciaal onderwijs. Deze maatregelen zijn gericht op het beheersbaar houden van de risico's. Dit generiek kader is bekrachtigd in het 98^e OMT-advies (deel 1). De maatregelen in dit document zijn mede gebaseerd op het generiek kader.

Uitgangspunten

Aan het heropenen van v(s)o liggen de volgende uitgangspunten ten grondslag:

- Fysiek onderwijs is het beste voor alle leerlingen.¹
- Heropenen van het v(s)o moet volgens het OMT verantwoord worden geacht en door het kabinet zo worden besloten.
- De risico's voor alle betrokkenen worden zo beheersbaar mogelijk gemaakt.
- De continuïteit van onderwijs wordt zoveel mogelijk gewaarborgd.
- Het 98^e advies van het OMT wordt opgevolgd: tussen leerlingen en/of koppels² onderling moet onderling 1,5 m afstand worden gehouden en het aantal contacten per persoon moet worden beperkt. De 1,5 meter afstand is ook de norm in het vso en pro en voor de praktijkgerichte lessen in het vmbo. Hier kan alleen in specifieke situaties vanaf geweken worden, bijvoorbeeld als het gaat om praktijkgerichte lessen of (onderwijsondersteunende) zorg. Daarmee wordt de huidige situatie conform het servicedocument funderend onderwijs van 23 januari 2021 gecontinueerd wat betreft 1,5 meter afstand.³ Personeel en leerlingen kunnen persoonlijke beschermingsmiddelen gebruiken, zoals nader omschreven in dit document.
- Door de afstandsmaatregel zal het veelal onmogelijk zijn dat alle leerlingen tegelijkertijd op school kunnen zijn. Scholen zullen daarin keuzes moeten maken en krijgen ruimte en mogelijkheden voor maatwerk daarin, waarbij de (G)MR moet worden geraadpleegd.

¹ Voor leerlingen in een risicogroep moet hierbij uiteraard een goede afweging worden gemaakt

² Een koppel bestaat uit twee vaste leerlingen, die geen 1,5 meter afstand van elkaar hoeven te houden. Tussen koppels onderling moet wel 1,5 meter afstand worden gehouden.

³ Zie Servicedocument voor funderend onderwijs van 23 januari 2021.

- Hoe langer de scholensluiting, hoe groter de impact op het mentaal welbevinden van alle leerlingen. Daarom is het belangrijk dat iedere leerling met enige regelmaat, minimaal 1 dag per week, naar school komt. Scholen zorgen dat leerlingen zo vaak als mogelijk fysiek onderwijs kunnen volgen.
- Scholen blijven bijzondere aandacht houden voor examenleerlingen, leerlingen in een kwetsbare positie⁴ en leerlingen die praktijkgerichte lessen volgen, omdat zij in het bijzonder gebaat zijn bij onderwijs op school.
- Conform het servicedocument van 23 januari 2021 blijven scholen bij residentiële instellingen in principe open. Het gaat hierbij om scholen verbonden aan open en gesloten jeugdzorginstellingen en justitiële jeugdinrichtingen. Juist voor deze jongeren is het belangrijk om structuur te hebben binnen hun integrale dagprogramma.
- Schoolbesturen en scholen gaan over de nadere praktische en onderwijsinhoudelijke invulling op school in overleg met hun (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad en maken hierover afspraken. De termijnen voor overleg worden in redelijkheid ingevuld, zodanig dat snel besluiten kunnen worden genomen.

Het is begrijpelijk dat er bij onderwijspersoneel vragen leven over risico's op school. De onderstaande gezondheidsvoorschriften zijn verplicht, noodzakelijk of worden dringend geadviseerd. Deze zijn gericht op het beheersbaar houden van de risico's. Voor de organisatorische invulling laten we ruimte aan besturen en scholen, passend bij hun schoolspecifieke situatie.

Naast de basisregels die voor iedereen gelden om het virus onder controle te krijgen, **zijn de (aanvullende) maatregelen ingedeeld in drie categorieën:**

- A. Verplichte maatregel** - dit betreffen maatregelen die wettelijk verplicht zijn of worden. Scholen moeten deze maatregelen onder alle omstandigheden opvolgen.
- B. Noodzakelijke maatregel** - dit betreffen maatregelen die zijn gebaseerd op de adviezen in het generiek kader dat het RIVM heeft opgesteld. Scholen dienen deze maatregelen onder alle omstandigheden op te volgen.
- C. Geadviseerde maatregel** - dit betreffen maatregelen die niet verplicht zijn en niet in alle situaties haalbaar zullen zijn. We verwachten dat scholen deze maatregelen zo goed mogelijk invoeren, rekening houdend met hun eigen context.

De maatregelen in categorieën A en B zijn voorschriften op basis van de adviezen uit het generiek kader van het RIVM om de verspreiding van het coronavirus zoveel mogelijk te voorkomen. De maatregelen in categorie C zijn vooral handreikingen voor scholen en besturen. OCW heeft de sociale partners en het RIVM betrokken bij de praktische uitwerking. We zijn hen erkentelijk voor de nuttige suggesties en aanvullingen die hebben bijgedragen aan het zo goed en duidelijk mogelijk opstellen van dit document. Goede voorbeelden uit de praktijk kunnen worden gedeeld en gevonden via de website lesopafstand.nl.

In het algemeen gelden de volgende regels met betrekking tot heropening:

- De school kan in principe fysiek onderwijs geven aan alle leerlingen, voor zover eenieder anderhalve meter afstand houdt (uitzonderingen die in dit document staan beschreven daargelaten).
- Voor leerlingen aan wie fysiek onderwijs wordt aangeboden, geldt dat zij verplicht zijn om naar school te komen. Uitzondering hierop zijn leerlingen die tot een [risicogroep](#) behoren. Wanneer ouders of leerlingen angst ervaren om weer naar school te gaan, is het belangrijk dat scholen, ouders en leerlingen in gesprek gaan om samen te kijken naar de mogelijkheden die er zijn om onderwijs te volgen. Een tijdelijk alternatief onderwijsaanbod voor beide groepen leerlingen kan een mogelijkheid zijn om te zorgen dat leerlingen zo min mogelijk vertraging oplopen. We vragen scholen dit te organiseren, maar zij zijn niet aan het onmogelijke gehouden. De reguliere leerplicht is van kracht.
- Voor leerlingen die onderwijs op afstand aangeboden krijgen, geldt dat zij verplicht zijn dit te volgen. De reguliere leerplicht is van kracht. Indien hier aanleiding toe is gaan leerplichtambtenaren in gesprek met ouders en leerling.

⁴ Zie Servicedocument voor funderend onderwijs van 23 januari 2021 voor een beschrijving van leerlingen voor wie aandacht gevraagd wordt als het gaat om leerlingen in een kwetsbare positie.

- De school is (geheel of gedeeltelijk) open, tenzij:
  - Het advies van de GGD over besmettingen op school en beperking van het verspreidingsrisico hier aanleiding toe geeft, of
  - De school organisatorisch geen andere mogelijkheid heeft dan te sluiten, omdat teveel personeelsleden ziek zijn of in quarantaine moeten, en geen vervanging beschikbaar is.
- Wanneer de school, vanwege bovenstaande redenen, gesloten is voor fysiek onderwijs voor leerlingen, schakelt de school zo snel als mogelijk over naar onderwijs op afstand. Een school meldt een schoolsluiting bij de Onderwijsinspectie via het [meldpunt](#).
- Als cohortering (vaste groepen of koppels) organisatorisch niet mogelijk is, is dit geen reden om de school te sluiten. Gevolg is wel dat bij een besmetting meer leerlingen en personeel getest moeten worden en mogelijk in quarantaine moeten.

Maatregelen per onderwerp

1. Algemene coronamaatregelen
2. Contacten en verplaatsingen beperken
3. Cohortering
4. Testen/sneltesten
5. Wat als de klas of school in quarantaine moet?

1. Algemene coronamaatregelen

Basisregels

- Blijf thuis of ga naar huis bij klachten passend bij het coronavirus. Al het (onderwijs)personeel, alle leerlingen en andere aanwezigen in of bij de school moeten volledig klachtenvrij zijn en anders thuisblijven. Zij blijven ook thuis als er een [quarantaineadvies](#) geldt, bijvoorbeeld als een huisgenoot naast milde coronaklachten koorts (vanaf 38 graden Celsius) of last van benauwdheid heeft, of een bevestigde coronabesmetting heeft.
- Medewerkers doen dagelijks voor aanvang van de werkzaamheden een [gezondheidscheck](#).
- Eenieder wast regelmatig zijn of haar handen en hoest en niest in de elleboog. Handen wassen gebeurt in ieder geval bij aankomst op school, na het binnenkomen van buiten, voor het (klaarmaken van) eten, na toiletbezoek, na contact met dieren en bij vieze of plakkerige handen. Een alternatief voor handen wassen met water en zeep kunnen reinigingsdoekjes voor de handen zijn.
- Maak handcontactpunten meerdere keren per dag schoon met schoonmaakdoekjes of water en zeep en de ruimte/voorziening na iedere werkdag goed schoon volgens het reguliere schoonmaakprotocol. Handcontactpunten zijn onder andere deurklinken, touchscreens (die meerdere personen aanraken) en lesmateriaal.
- Zorg voor voldoende (hand)zeep en papieren handdoekjes in de toiletten.
- Communiceer over de hygiënemaatregelen en laat iedereen deze zo nauwkeurig mogelijk opvolgen.

A. Verplichte maatregel

- Eenieder houdt onderling 1,5 meter afstand. De 1,5 meter afstand is ook de norm in het vso en pro en voor praktijkgerichte lessen in het vmbo. Hier kan alleen in specifieke situaties vanaf geweken worden, bijvoorbeeld als het gaat om praktijkgerichte lessen of onderwijsondersteunende zorg. Personeel en leerlingen kunnen dan persoonlijke beschermingsmiddelen gebruiken, zoals nader omschreven in dit document.
- Wanneer een school gebruik maakt van de mogelijkheid om koppels te vormen, geldt voor leerlingen dat vaste koppels (tweetallen) geen 1,5 meter afstand van elkaar hoeven te houden.
- Leerlingen en medewerkers dragen bij verplaatsingen binnen de school een mondneusmasker. Leerlingen en medewerkers hoeven geen mondneusmasker te dragen, als zij zich op een vaste zit- of staplaats bevinden. Docenten hoeven geen mondneusmasker te dragen als zij door de klas lopen of een vaste zit- of staanplaats

hebben. Wel moeten zij ook in de klas steeds 1,5 meter afstand houden ten opzichte van leerlingen. Personeel mag ook een gezichtsschermb (faceshield) dragen. De verplichting om een mondneusmasker te dragen geldt niet voor personen die vanwege een beperking of een ziekte geen mondneusmasker kunnen dragen of opzetten of daarvan ernstig ontregeld kunnen raken.

- In de klas kan een docent een mondneusmasker of gezichtsschermb dragen bijvoorbeeld in die uitzonderingsgevallen waar geen 1,5 meter afstand kan worden gehouden of ter aanvulling op de eigen veiligheid, zoals eerder omschreven in dit document voor vso, pro en vmbo. Een leerling kan in die uitzonderingsgevallen ook een mondneusmasker dragen in de klas.
- Iedere school heeft minimaal één preventiemedewerker. Zie [steunpunt RI&E](#).
- De maatregelen rondom ventilatie blijven gelijk ten opzichte van eerdere adviezen. Zie voor meer informatie het servicedocument en de [handreiking](#).

B. Noodzakelijke maatregel

- Medewerkers die tot een [risicogroep](#) behoren kunnen in principe hun normale werkzaamheden uitvoeren. Zie voor meer informatie [Aandachtspunten rondom kwetsbare werknemers](#).
- Zorg dat medewerkers op de hoogte zijn van de huidige maatregelen, van de richtlijnen binnen de school en van de rol van de bedrijfsarts. De medewerkers kunnen zich tot de bedrijfsarts richten met vragen over hun gezondheid in relatie tot het werk, ook als er (nog) geen sprake is van verzuim of klachten.

C. Geadviseerde maatregel

- Zie ook de adviezen uit de gedragsanalyse om naleving maatregelen te bevorderen onder het kopje "**Ondersteunende adviezen bij maatwerkoplossingen op school**".

2. Contacten en verplaatsingen beperken

A. Verplichte maatregel

- Geen wettelijke verplichtingen.

B. Noodzakelijke maatregel

- Alleen noodzakelijk personeel is aanwezig op school. Personeel dat geen fysiek onderwijs geeft of niet op school aanwezig hoeft te zijn, werkt zo veel mogelijk thuis.
- Contactmomenten tussen onderwijspersoneel worden zoveel mogelijk beperkt. Pauzes kunnen gespreid worden of er kunnen meerdere pauzeruimtes worden ingericht.
- Op school vindt alleen onderwijs en (onderwijsondersteunende) zorg plaats. Andere activiteiten zoals teamoverleggen, open dagen en proeflessen voor leerlingen uit groep 8, MR-vergaderingen, oudergesprekken e.d. vinden alleen online en op afstand plaats.
- Om contactmomenten te beperken, gelden gespreide begin-, pauze- en eindtijden van lesdagen. Scholen kunnen de eerste week na heropening gebruiken om dit in te regelen.⁵ Scholen maken zelf de afweging op welke manier dit georganiseerd wordt om contactmomenten zoveel mogelijk te beperken, bijvoorbeeld door dit per afdeling te organiseren. Bij verplaatsing van school naar fietsenstalling en leerlingenvervoer dragen leerlingen een mondneusmasker. Voor gespreide begin- en eindtijden geldt een uitzondering voor scholen met leerlingen die met leerlingenvervoer reizen.
- Zorg voor goede voorbereiding, communicatie en uitleg voor leerlingen en ouders/verzorgers over de maatregelen. Het is belangrijk dat er duidelijkheid is over de keuzes van maatregelen in de school en dat leerlingen en ouders weten waar ze aan toe zijn. Betrek de leerlingen en ouders hierbij, in ieder geval via de (G)MR. Geef ook aan bij wie leerlingen en ouders terecht kunnen met vragen en wat zij kunnen doen als ze vragen hebben over de maatregelen van de school.

---

⁵ Scholen gaan in principe open per 1 maart, maar krijgen in de eerste week ruimte om roosters aan te passen aan de maatregelen.

- Leerlingen komen en gaan zoveel mogelijk zelf naar school en naar huis. Hierbij geldt een uitzondering voor leerlingen die met leerlingenvervoer reizen. Indien het toch noodzakelijk is dat leerlingen gehaald of gebracht worden, organiseer dan dat ouders/verzorgers buiten afstand van elkaar houden, bijvoorbeeld door sta-plekken te markeren, of maak gebruik van gespreide haal- en brengtijden.
  - Scholen worden geacht om ook bij de doorstroom in en rond het gebouw alles te doen om contactmomenten te beperken. Schoolplein, garderobes en kantines worden zoveel mogelijk ingedeeld naar vaste klassen of subgroepen. Kijk naar de mogelijkheden voor het instellen van looproutes, zoals het kunnen passeren van elkaar op 1,5 meter of éénrichtingsverkeer, en het inrichten van groepsruimtes. Daarnaast kunnen bijvoorbeeld docenten wisselen van lokaal in plaats van de leerlingen. Ook kan worden vermeld hoeveel medewerkers in een ruimte mogen zijn, om het aantal medewerkers in een ruimte zoveel mogelijk te beperken.
  - Laat lichamelijke opvoeding zoveel mogelijk buiten plaatsvinden met 1,5 meter afstand tussen leerlingen onderling en tussen leerlingen en docenten.
- C. Geadviseerde maatregel
- Contactmomenten kunnen nog verder beperkt worden door de start- en eindtijden van lessen te spreiden.
  - Mocht het noodzakelijk zijn dat een ouder of verzorger bij de school komt, dan wordt de ouder of verzorger gevraagd om bij de school ook buiten mondneusmaskers te dragen.
  - Stimuleer het houden van 1,5 meter afstand door het op verschillende manieren en plekken herhalen van de boodschap in de school en train en begeleid medewerkers in het toezicht houden hierop.

3. Cohortering

Wat is cohortering?

Cohortering betekent dat leerlingen worden ingedeeld in subgroepen en dat het contact tussen deze subgroepen wordt beperkt. Cohortering in vaste groepen is een noodzakelijke maatregel en draagt bij aan het tegengaan van de verspreiding van het coronavirus.

Voordeel van cohortering

Wanneer een groep leerlingen op school kan worden opgedeeld in subgroepen, hoeft bij een mogelijke besmetting op een school mogelijk niet de hele klas of school in quarantaine, maar alleen de relevante subgroep. Dit is uiteindelijk aan de GGD om te bepalen in een concreet geval. Bij cohortering is een accurate registratie van subgroepen van groot belang. Scholen maken zelf de afweging op welke manier dit georganiseerd wordt.

- A. Verplichte maatregel
- Geen wettelijke verplichtingen.
- B. Noodzakelijke maatregel
- Houd verschillende klassen, vakken, leerjaren en/of schoolniveaus zoveel mogelijk gescheiden van elkaar en werk zoveel mogelijk in vaste groepen.
  - Het is van groot belang om een accurate registratie bij te houden van klassenindelingen (en als van de mogelijkheid gebruik wordt gemaakt, van koppels) en presentie.
  - Werk zoveel mogelijk met vaste plekken in de klas en bewaar de plattegrond daarvan.
- C. Geadviseerde maatregel
- Maak vaste koppels binnen één klas die naast elkaar zitten en samenwerken en 1,5 meter afstand houden van andere leerlingen. De school betreft de betreffende leerlingen bij het vormen van de koppels. Het uitgangspunt is dat de variabiliteit tussen koppels zo laag mogelijk is, in tijd en verscheidenheid. Dat betekent dat koppels voor langere tijd worden gevormd en niet per dag/week. Dit is wellicht makkelijker te realiseren in de onderbouw dan in hogere klassen.

- Overweeg om gebruik te maken van alternatieve locaties om zoveel mogelijk leerlingen fysiek onderwijs te kunnen geven.

4. Testen/sneltesten/BCO

Voor onderwijspersoneel geldt op dit moment dat zij voorrang krijgen bij het testen, als dit nodig is voor de continuïteit van het onderwijs. Hierbij kijken we ook naar de mogelijkheid om onderwijspersoneel vaker van sneltesten gebruik te kunnen laten maken, zodat zij bij een negatieve testuitslag weer snel voor het onderwijs inzetbaar zijn. Leerlingen die door de GGD worden gezien als 'nauw contact' (categorie 2) of 'overig contact' (categorie 3) vanuit bron- en contactonderzoek (BCO), worden geadviseerd om zich te laten testen. Testen is altijd vrijwillig. Daarnaast geldt dat leerlingen en ouders niet kunnen worden verplicht om de uitslag van een test met de school te delen.

A. Verplichte maatregel

- De GGD mag iedereen benaderen en uitvragen voor bron- en contactonderzoek. Individuele medewerking aan BCO is vrijwillig. Scholen hebben wel een wettelijke zorgplicht en dienen zorg te dragen voor een veilige (leer)omgeving op school.

B. Noodzakelijke maatregel

- Als er een besmetting plaatsvindt bij een leerling of personeelslid van de school, volgen school, leerlingen en ouders de instructies van de GGD. Voor het tijdig signaleren en beperken van besmettingen is goed BCO cruciaal; medewerking hieraan is dus van groot belang.
- Scholen voeren een goede administratie van klassenindelingen, plattegronden groepsvorming en presentie om de GGD te kunnen informeren. Het is in strijd met privacywet- en regelgeving voor scholen om zelf besmettingen van personeel en leerlingen te registreren.
- Alle huisgenoten (categorie 1) en nauwe contacten (categorie 2) die voortkomen uit BCO gaan tien dagen in thuisquarantaine. Dit geldt voor alle personen die hieronder vallen, ongeacht de leeftijd. Op school zijn dit klasgenoten en leraren die tijdens de besmettelijke periode (vanaf twee dagen voor de eerste ziektedag) nauw contact hebben gehad met de persoon die positief is getest.
- Leerlingen en onderwijspersoneel die als nauw contact (categorie 2) worden gezien, kunnen zich zo snel mogelijk én op dag 5 na het laatste contact met een besmet persoon laten testen in GGD-teststraat. Blijkt uit de test op dag 5 na het laatste contact dat de persoon niet besmet is, dan mag deze persoon weer naar school. Testen is altijd op basis van vrijwilligheid. Kiest de persoon ervoor om op dag 5 na het laatste contact geen test af te laten nemen, dan blijft de persoon gedurende de rest van de quarantaineperiode (tien dagen na het laatste contact met de besmettelijke persoon) thuis. Daarnaast wordt een persoon in quarantaine dringend geadviseerd om zich bij het ontstaan van klachten te laten testen, ook als een eerdere test negatief was.
- Wanneer een school heeft georganiseerd dat leerlingen alleen contact hebben met een deel van de klas door vaste groepen te vormen, kan de GGD bepalen dat de overige vaste groepen kunnen worden beschouwd als overige contacten (categorie 3). Hierbij zijn de GGD-instructies leidend.
- Voor overige contacten (categorie 3) geldt dat zij niet in thuisquarantaine hoeven. Zij kunnen wel een test laten afnemen op of na dag 5 na het laatste contact met de besmette persoon. Ook kunnen zij zich zo snel mogelijk na het contact met de besmettelijke persoon laten testen. Daarnaast is het dringende advies om bij het ontstaan van klachten tijdens de 10 dagen na het contact met de besmettelijke persoon zich te laten testen, ook als een eerdere test negatief was.

C. Geadviseerde maatregel

- Scholen zoeken contact met de GGD om vooraf afstemming te zoeken over noodzakelijke informatie voor BCO, groepsvorming, contactpersonen (team onderwijs en jeugd, preventiemedewerker van de school) en snelle communicatie.

- Zie aanbevelingen onder 3. cohortering, waardoor mogelijk minder personen in quarantaine hoeven bij een besmetting.

5. Wat als de klas/school in quarantaine moet?

A. Verplichte maatregel

- De school houdt zich bij communicatie over besmettingen op school aan de wet- en regelgeving op het gebied van bescherming van persoonsgegevens/privacy.

B. Noodzakelijke maatregel

- Als de gehele school dicht moet om eerdergenoemde redenen, meldt de school de scholensluiting bij de Onderwijsinspectie via het [Internet Schooldossier](#).
- De school is open, tenzij...
  - Het advies van de GGD over besmettingen op school en beperking van het verspreidingsrisico hier aanleiding toe geeft, of
  - De school organisatorisch geen andere mogelijkheid heeft dan te sluiten, omdat teveel personeelsleden ziek zijn of in quarantaine moeten, en geen vervanging beschikbaar is.
- Het is van belang dat de school zich voorbereidt op evt. afwezigheid van docenten en leerlingen i.v.m. quarantaines en/of besmetting op school, aan de hand van protocollen en school-eigen afspraken. Hierbij staan zowel het tegengaan van verspreiding van het virus als continuering van onderwijs centraal. Denk hierbij aan:
  - communicatie naar ouders en leerlingen;
  - onderwijsaanbod en afstandsonderwijs (handreiking Onderwijsinspectie);
  - afstemming met bestuur, eventueel nabije scholen (bijvoorbeeld hetzelfde gebouw) en gemeente.

C. Geadviseerde maatregel

- Geef onderwijspersoneel en teams de tijd om de omschakeling te maken van fysiek naar afstandsonderwijs.
- Houd rekening met een opstartstrategie om na een quarantaineperiode het fysiek onderwijs weer te starten. Leerlingen komen mogelijk weer terug naar school na negatieve testuitslagen vanaf dag 5, maar leerlingen kunnen ook langer in quarantaine blijven.

Ondersteunende adviezen bij maatwerkoplossingen op school

Vanuit verschillende kanten wordt met scholen meegedacht als het gaat om heropening en naleving van de coronabasisregels. Zo heeft een brede coalitie van maatschappelijke organisaties [tien punten](#) gepubliceerd als overwegingen voor het kabinet. Ook heeft OCW een [gedragsonderzoek](#) laten uitvoeren met concrete aanbevelingen om ervoor te zorgen dat leerlingen in het vo zich nog beter houden aan de coronabasisregels. Hieronder beschrijven we als suggestie aan scholen en besturen een aantal adviezen die ze kunnen betrekken in de voorbereiding op de heropening.

Adviezen uit 10 punten van brede coalitie maatschappelijke organisaties voor veilig (deels) open stellen van scholen

Alhoewel de tien punten in de eerste plaats bedoeld zijn als overwegingen voor het kabinet, bevat het document ook een aantal concrete adviezen die scholen mee kunnen nemen in de voorbereiding op de heropening, namelijk:

- Zorg ervoor dat er op een veilige manier contactmomenten zijn voor alle leerlingen op school.
- Betrek de ouders en leerlingen bij de besluitvorming op school, in ieder geval via (G)MR. Denk daarbij ook aan de leerlingenraad.
- Houd rekening met een gezonde digitale balans door overmatig schermgebruik te voorkomen.
- Bedenk als school of er behoefte is om de ruimte voor fysiek onderwijs te vergroten door gebruik te maken van externe gebouwen. Denk daarbij aan sporthallen, kantoren

buurthuizen, bibliotheken etc. Mocht de behoefte er zijn, dan kan de school daarover bijvoorbeeld met de gemeente het gesprek aan gaan.

Adviezen uit gedragsanalyse naleven coronamaatregelen in het vo

Het rapport '[Gedragsanalyse – Naleving coronamaatregelen vo-scholen](#)' geeft inzicht in hoe v(s)o-leerlingen gestimuleerd kunnen worden tot het nog beter naleven van de coronamaatregelen op en rondom school. Het gaat om de basisregels: 1,5 meter afstand houden, goede handhygiëne, het dragen van mondkapjes en thuisblijven bij coronagerelateerde klachten. Het rapport bevat concrete aanbevelingen voor scholen en OCW om naleving van de coronamaatregelen in het vo te bevorderen met als doel verspreiding van het coronavirus te verminderen en te zorgen voor een gezondere en veiligere werk- en leeromgeving op scholen. OCW zal zich ervoor inspannen dat de concrete aanbevelingen meer onder de aandacht van scholen zal worden gebracht.

Enkele concrete adviezen die scholen nu al kunnen betrekken bij de heropening zijn:

- Scholen kunnen een vertrouwenspersoon of mentor beschikbaar stellen voor leerlingen, waarmee zij in gesprek kunnen gaan over corona en de bijbehorende maatregelen. Scholen kunnen duidelijk communiceren naar leerlingen dat deze mogelijkheid er is.
- Eén team en één boodschap: leg uit waarom het belangrijk is dat er eenduidig beleid is, waarbij het (onderwijs)personeel als een team opereert. Docenten en conciërges zijn doorslaggevend in de mate waarin coronamaatregelen worden nageleefd op een school. Zij zetten de sfeer, de toon en de regels. Daarom is het belangrijk dat onderwijspersoneel als één team opereert en de leerlingen op eenzelfde manier aanspreekt op niet-naleving van de coronamaatregelen, ongeacht hun eigen attitude ten aanzien van de maatregelen.
- Beslisboom thuisblijven bij klachten: attendeer ouders en leerlingen op de [beslisboom](#), waarmee zij zelf kunnen bepalen of leerlingen naar school kunnen of thuis moeten blijven. De standaardboodschap moet zijn: bij twijfel blijf je thuis.
- Scholen wordt opgeroepen om inzichten met elkaar te delen. Dit kan bijvoorbeeld via [lesopafstand.nl](#). Door goede voorbeelden en praktijkvoorbeelden uit te wisselen, kunnen scholen inspiratie opdoen en leren van elkaar.

Tot slot

Het is begrijpelijk dat scholen tijd nodig hebben om bepaalde maatregelen in te voeren. Scholen gaan in principe open per 1 maart, maar krijgen in de eerste week ruimte om roosters aan te passen aan de maatregelen. Bij het invoeren van de maatregelen moeten docenten, leerlingen en ouders zoveel mogelijk betrokken worden en worden de GMR en/of de MR over besluiten geraadpleegd. Daarnaast is het van belang om in de beginperiode van de heropening leerlingen goed te begeleiden in de terugkeer op school en de schoolstructuur, mede om te voorkomen dat ze uitvallen of verzuimen.

We begrijpen dat er bij scholen en besturen vragen zullen zijn over de aanvullende maatregelen. Op [lesopafstand.nl](#) wordt een document gepubliceerd met veel gestelde vragen en antwoorden. Dit is een levend document, dat geactualiseerd wordt naar aanleiding van nieuwe vragen en ontwikkelingen. Daarnaast is OCW uiteraard beschikbaar om acute vragen zo snel mogelijk te beantwoorden via de gebruikelijke kanalen.